

Regnskapsmessige problemstillinger

Peter Olgyai, Gro Torjusen og Morten Haugom

Økonomiseminar for UH-sektoren 5. november 2024

Agenda

- Inntektsføring av bevilgning - Note 15 del III
- Note 15 del I – Negative avsetninger
- Vurdering av bidrag/oppdrag
- Renteinntekter
- Investeringsplan
- Konsulenttenester fra kommunikasjonsbransjen
- Avsetninger i UH-sektoren
- Ledelseskomentarer

Inntektsføring av bevilgning – note 15 del III

Høring – oppdatering av SRS i 2018

- Ved oppdatering av SRS 10 ble prinsippet om motsatt sammenstilling gjort gjeldene også ved årets slutt. Dette innebærer at virksomhetene ikke lenger uten nærmere vurderinger, skal inntektsføre hele årets tildeling ved årsslutt.
- Nettobudsjetterte virksomheter trenger ikke nødvendigvis å legge til grunn at gjennomførte oppgaver gir et nullresultat. Dersom virksomheten kan sannsynliggjøre at alle oppgavene/aktivitetene som årets tildeling er ment å finansiere er utført, kan hele bevilgningen inntektsføres ved årets slutt.

Inntektsføring av bevilgning – note 15 del III

- Prinsippnoten ble endret for andre tertial i 2023:
- *Grunnbevilgning fra departementet som er ment å finansiere ordinære driftsaktiviteter er opptjent pr. 31.12 hvis ikke institusjonen eller departementet har satt konkrete og målbare krav til gjennomføring av aktiviteten. Bevilgning knyttet til konkrete oppgaver og investeringer som ikke er gjennomført på balansedagen, er klassifisert som ikke inntektsført bevilgning og presentert i del III i note 15.*

Note 15 del I – negative avsetninger

- Det er meget bra etterlevelse av kravet om at summelinjene i note 15 del I ikke kan være negative.
- Flere institusjoner presenterer store negative avsetninger på enkeltlinjer i note 15.
- Vi oppfordrer dere til i størst mulig grad å unngå å vise negative avsetninger i note 15 del I.

Vurdering av bidrag/oppdrag

- Klassifisering som oppdrag eller bidrag ved tilbud av etter- og videreutdanning mot betaling, viktige vurderingskriterier:
 - Er det lagt til grunn at alle kostnader (direkte og indirekte kostnader) skal dekkes av oppdragsgiver/bestiller? Eventuelt med fortjeneste.
 - Er kontrakten tildelt i konkurranse med andre?
 - Avgjør utdanningsinstitusjonen eller oppdragsgiver/bestiller hvem som skal tas opp på studiet/kurset?

Renteinntekter

- Skal institusjonenes renteinntekter tilbakebetales til KD og tilfalle statskassen?
- Vi stilte følgende spørsmål til DFØ:
 - I rundskriv R-101, side 11, er det fastsatt regler for hvordan bruttobudsjetterte virksomheter skal rapportere renteinntekter og negative renter til statsregnskapet for rentebærende kontoer utenfor statens konsernkontoordning, herunder valutakontoer. Gjelder dette også nettobudsjetterte virksomheter?

Renteinntekter

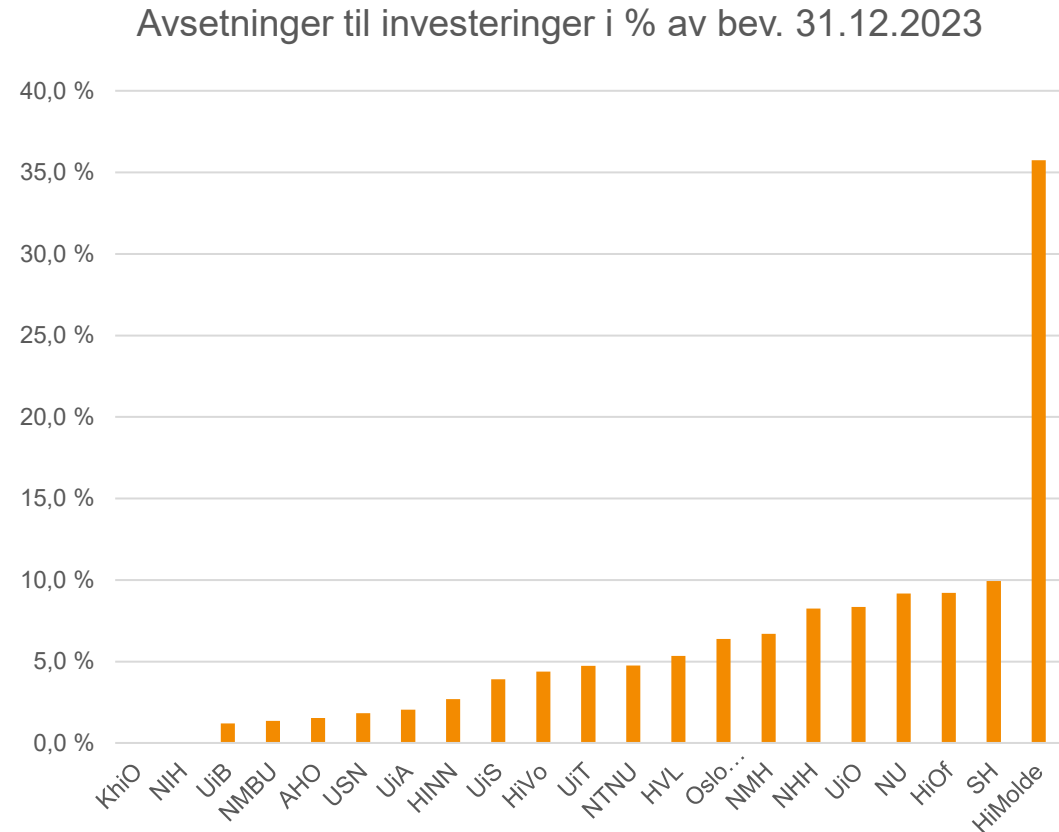
- Spørsmålet er også forelagt Finansdepartementet (FIN) som viser til pågående regelverksoppdateringer i DFØ.
 - *Vi legger til grunn at DFØ i dette arbeidet også inkluderer vurdering av eventuelle endringer og presiseringer i reguleringen knyttet til håndtering av renteinntekter for nettobudsjettete virksomheter.*
- KD avventer endelige vurderinger knyttet til regelverksoppdateringer i DFØ.

Investeringsplanene i UH

- Reglement for statlige universiteter og høyskolers oppbygging og anvendelse av ubenyttede bevilgninger (avsetninger) [F-05-20](#) Trådte i kraft 1. januar 2021.
- Avsetningene deles inn i to hovedkategorier
 - Avsetninger til investeringer
 - Avsetning til andre formål
- Avsetninger til andre formål skal ikke overstige 5 % av bevilgningene gitt i tildelingsbrev fra KD per 31. desember i regnskapsåret.
- Ingen øvre grense for hvor mye institusjonen kan avsette til investeringer.
- Institusjonene må utarbeide en investeringsplan som dokumenterer hva det skal investeres i.

Avsetninger til investeringer

- Avsetninger til investeringer utgjorde 2,1 mrd. kroner 31.12.23, en nedgang på 179,4 mill. kroner
- Tilsvarte 5,1% av KDs bevilgning på sektornivå

Krav til investeringsplanen

Ifølge reglementet om avsetninger [F-05-20](#) er det et krav om at:

1. Investeringsplanen **vedtas av styret** i forbindelse med årsregnskapet
2. Investeringsplanen skal **visе hva det skal investeres i**
3. Investeringsplanen skal vise **hvilket år** det er planlagt å gjennomføre investeringen
4. Investeringsplanen skal vise **hvilket beløp** som er avsatt til den konkrete investeringen
5. Det som føres opp i investeringsplanen **skal kunne balanseføres** etter SRS 17

Departementet har i tillegg utarbeidet en [veileder](#) for utarbeidelse av investeringsplan. Ifølge veilederen skal:

1. Investeringsplanen være et **selvstendig dokument** og ikke en del av f.eks. styrepapirer.
2. Det skal være **sporbarhet til note 15 del I og del III** (egen kolonne hvor det vises).
3. Investeringsplanen skal gi en **kort tekstlig beskrivelse** av investeringene.

Gjennomgang av investeringsplanene

- NOKUT kontrollerer investeringsplanene
 - Investeringsplanene har blitt bedre
 - Stor variasjon i innhold og form
 - 5 institusjoner har rapportert i tråd med alle rapporteringskravene
 - De fleste avvik er små avvik, men...
 - manglende eller lite konkrete beskrivelser av prosjektet/investeringen
 - dårlig sporbarhet mot note 15

«Det er viktig at investeringsplanen til alle virksomhetene er mer konkret og beskrivende, herunder at den synliggjør at virksomhetene har konkrete investeringer avsetningene skal brukes på.» (NOKUT)

- Departementet sendte e-post med NOKUT sine funn til institusjonene i august.

Eksempel på en god investeringsplan

Investeringsplan Nord universitet pr 31.12.23, vedteken i styremøte 7.mars 2024
(Tal i 1000)

Investering	2024	2025	2026	Sum inv.plan	Avsett Note 15 (del I / del III)
Større byggeprosjekt:					
Blått Bygg, brukarutstyr ¹	80 613	45 000		125 613	35 713
Studiestad Nesna, oppgradering ²	9 710	9 710	9 710	29 131	29 131
Nordlab (HHN), nye lokale ³	16 209			16 209	16 049
Kreativt bygg Levanger, utstyr ⁴	14 714			14 714	14 714
Ferdigstilling større byggeprosjekt ⁵	0	15 000		15 000	15 000
Sum større byggeprosjekt	121 246	69 710	9 710	200 667	110 607
Mindre ombygging / tilpassing lokale:					
Mindre ombygging lokale ⁶	28 205	10 000	10 000	48 205	19 693
Oppgradering serverrom	2 500			2 500	2 500
Oppgradering universitetsbibliotek Mo og Vesterålen	2 510			2 510	910
Kontormøblar	1 425			1 425	1 425
Campusutvikling ⁷	5 184	5 184	5 184	15 552	14 475
Sum mindre ombygging/tilpassing lokale	39 824	15 184	15 184	70 192	39 003
IT-utstyr / -prosjekt:					
Årleg utskifting pc/serverar/kabling IT	20 000	20 000	20 000	60 000	0
Administrative IT-system	1 955			1 955	1 955
Ny webbløysing nord.no	2 000			2 000	2 000
Sum IT-utstyr / -prosjekt	23 955	20 000	20 000	63 955	3 955
Prosjekt fakultet:					
Klinisk kompetansesenter, vidareutvikling (FSH) ⁸	3 000			3 000	3 000
Buss til trafikklærarutdanning (HHN)	1 500			1 500	1 500
Utbetring landanlegg og vasskvalitet (FBA) ⁹	3 000			3 000	0
Forskningsbåt (FBA) ¹⁰	2 870			2 870	2 870
Algelab (FBA)	419			419	419
Sum prosjekt fakultet	10 789	0	0	10 789	7 789
Sum investeringsplan	195 814	104 894	44 894	345 603	161 354

² Nord universitet fekk i 2022 midlar til å dekke meirkostnad ved å reetablere og byggje opp Nesna som studiestad. Delar av tildelinga er sett av til oppgradering av infrastrukturen, som undervisningslokaler, kontor og bibliotek. Arbeidet med kartlegging av eksisterande bygningsmasse og planlegging av oppgradering er i gang, i tett samarbeid med Statsbygg. Dette er eit omfattande arbeid som tek tid. I 2023 er det brukt investeringsmidlar på 6,2 mill. kr, som mellom anna er nytta til oppgradering bibliotek, studentsosiale fasilitetar, tilgangskontroll samt nettverk og anna IT-utstyr.

³ Rektor vedtok i 2023 å etablere nye lokale til Nordlab, Bodø. Arbeid med utlysing av anbuds konkurranse er i gang, og kalkyle for prosjektet må vurderast når resultatet av denne er kjent. I tillegg til dei 16,2 mill. kr i investeringsplanen, er HHN tildelt 5 mill. kr i strategiske midlar budsjett 2024 til ferdigstilling Nordlab (jf. styresak 87/23 tabell 3).

⁴ Kreativt Bygg er under oppføring på campus Levanger, og skal i hovudsak huse utdanning innan skodespel og scenekunstproduksjon. Bygget skal takast i bruk frå hausten 2024. Statsbygg er byggherre, men Nord universitet skal stå for noko av innreiinga og utstyret i bygget. Det er i starten av 2024 lyst ut anbuds konkurranse for sceneteknisk utstyr, som lys- og lydutstyr, scenerigg, sceneteppes osv. I tillegg kjem anna utstyr, som møblar, kamera, datamaskiner, projektorar og anna IT-utstyr.

Kjøp av konsulenttenester fra kommunikasjonsbransjen

- Regjeringen har et mål om at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes, jf. tildelingsbrev.
 - Krav i tildelingsbrev om at det skal rapporteres om konsulentbruken i årsrapport, herunder totalbeløp for kjøp av konsulenttenester.
 - Krav i tildelingsbrev om at eventuelle *kjøp av konsulenttenester fra kommunikasjonsbransjen* skal omtales særskilt, herunder beløp for kjøp av slike tjenester.
- Mediefokus rundt denne rapporteringen.
- **Nytt!** Egen linje for *Kjøp av konsulenttenester fra kommunikasjonsbransjen* i Note 3 i årsoppgjørspakken. Sammenligningstall for 2023 bør også fylles ut.

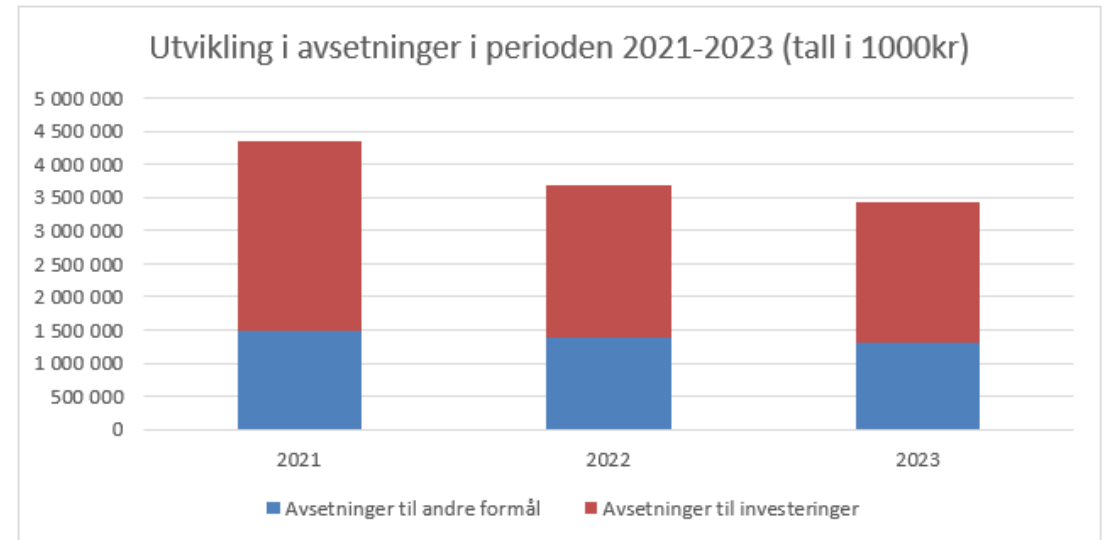
- Standard kontoplan for statlige virksomheter

67	Kjøp av konsulent tjenester og andre fremmede tjenester
670	Konsulent tjenester innen økonomi, revisjon og juss
671	Konsulent tjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.
672	Konsulent tjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.
673	Andre konsulent tjenester

- Konto og kontobruk i regnskapet må tilrettelegges slik at korrekt og sammenlignbar informasjon kan hentes ut.
- Egen firesifret konto for *Kjøp av konsulent tjenester fra kommunikasjonsbransjen* under konto 672.
 - BOTT kto 6722
 - UH-17 anbefaler kto 6725

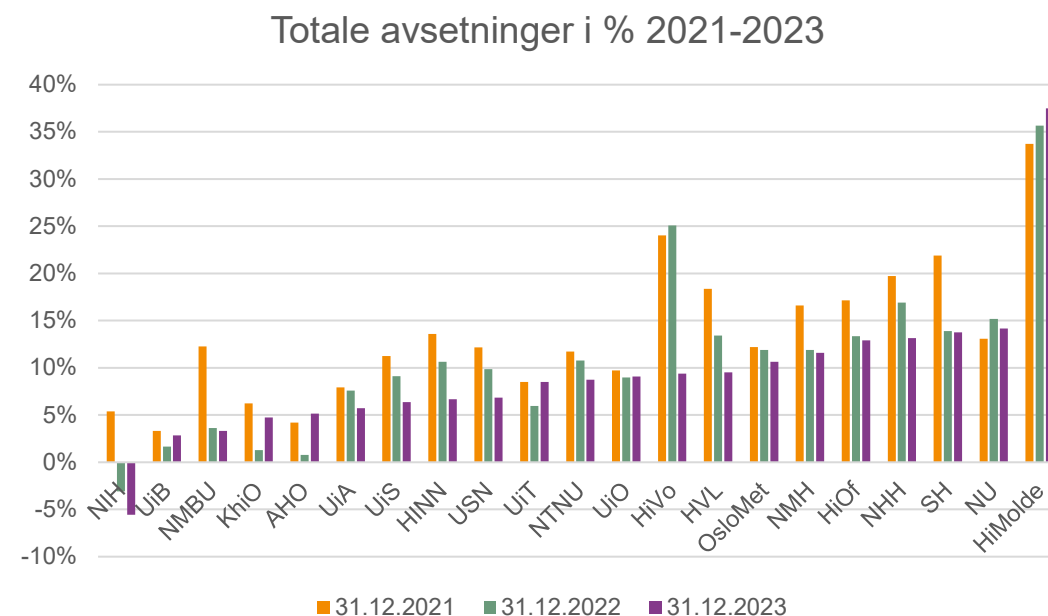
Utvikling i avsetningene i kr 2021-2023

- Pr. 31.12.2023 utgjorde de totale avsetningene 3,44 mrd. kr mot 3,69 mrd kroner 31.12.2022 og 4,3 mrd. kroner pr. 31.12.2021
- Nedgang på 245 mill. kroner fra 31.12.2022
- Nedgang på 889 mill. kroner fra 31.12.2021
- Avsetningene til andre formål utgjorde 1,3 mrd. kroner pr. 31.12.2023, en nedgang på 65,8 mill. kroner fra 2022
- Avsetninger til investeringer utgjorde 2,1 mrd. kroner, en nedgang på 179,4 mill. kroner fra 2022.

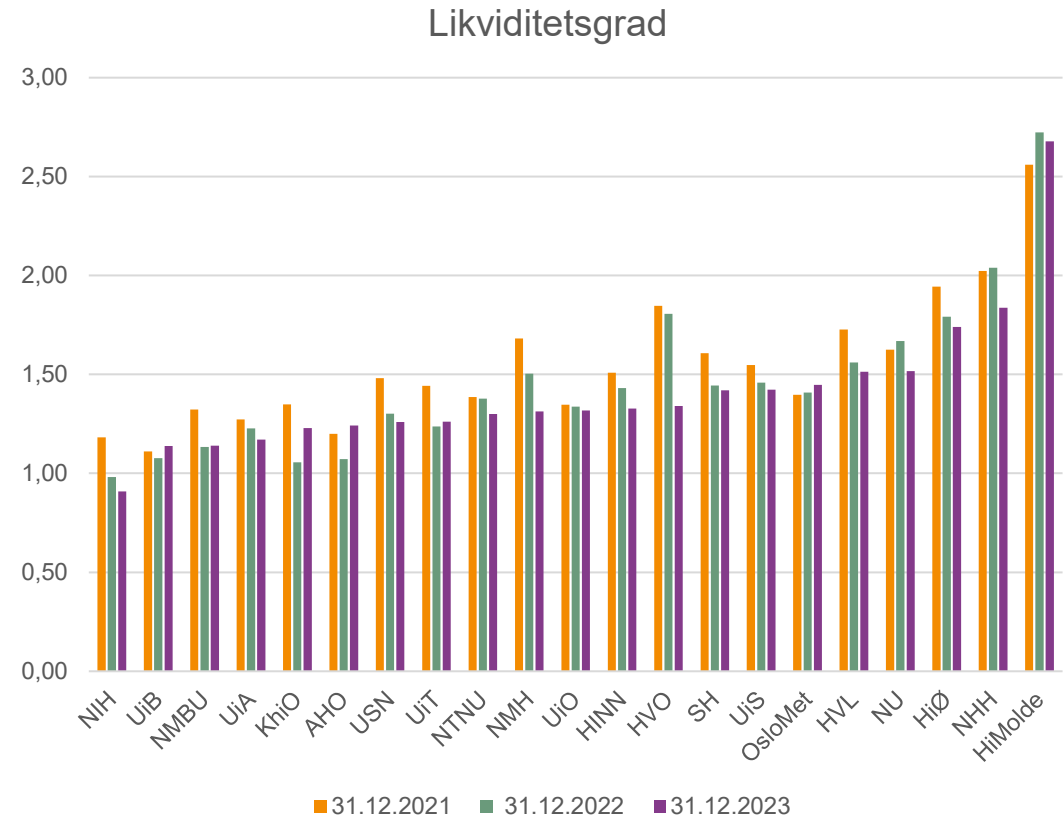
Totale avsetninger pr. institusjon 2021-2023

- Avsetningene utgjorde 8,2% på sektornivå, mot 9,3% i 2022 og 11,4% i 2021
- Som i 2022 er det NiH (-5,6%), UiB (2,8%), NMBU (3,3%), KHiO (4,7%) og AHO (5,1%) som har de laveste avsetningene i sektoren
- HiMolde høyest med 37,5 %
- 18 av 21 institusjoner har lavere avsetninger i 2023 enn i 2021

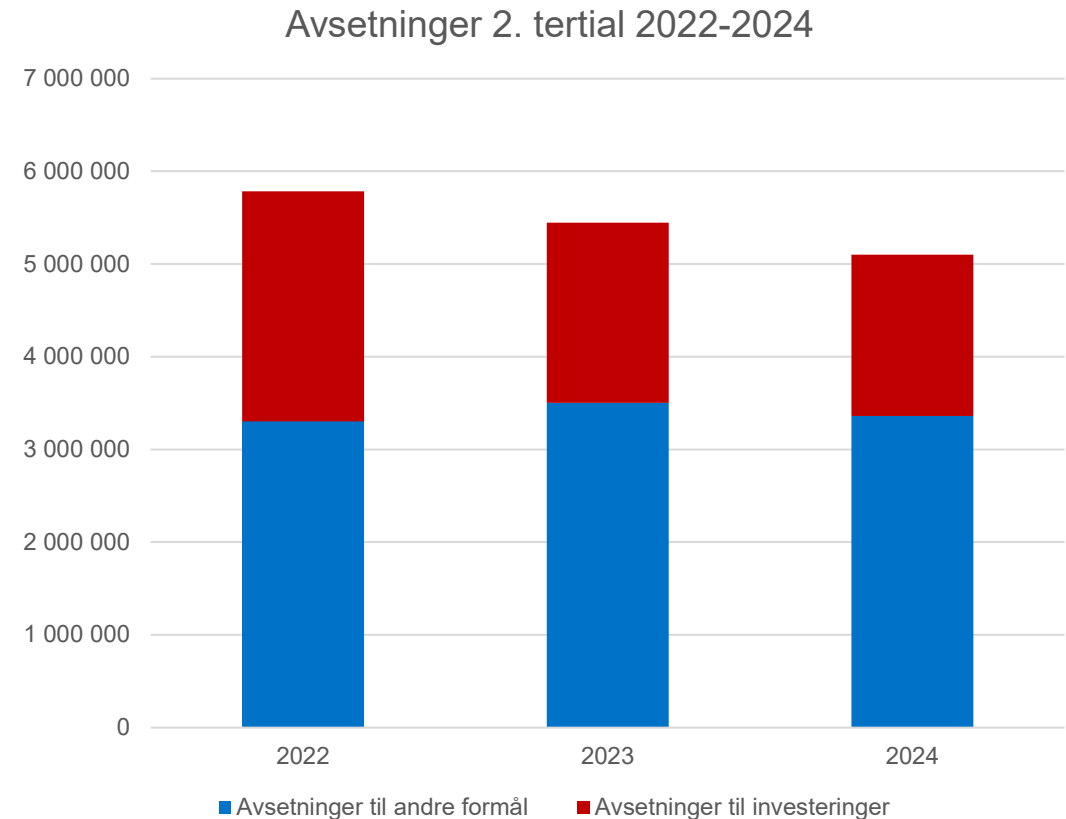
Likviditetsgrad

- Likviditetsgrad i sektoren på 1,32 mot 1,35 i 2022
- En institusjon, NIH, med lav likviditet (0,91)
- 15 institusjoner med middels likviditet (1-1,5)
- 5 institusjoner med god likviditet (>1,5)

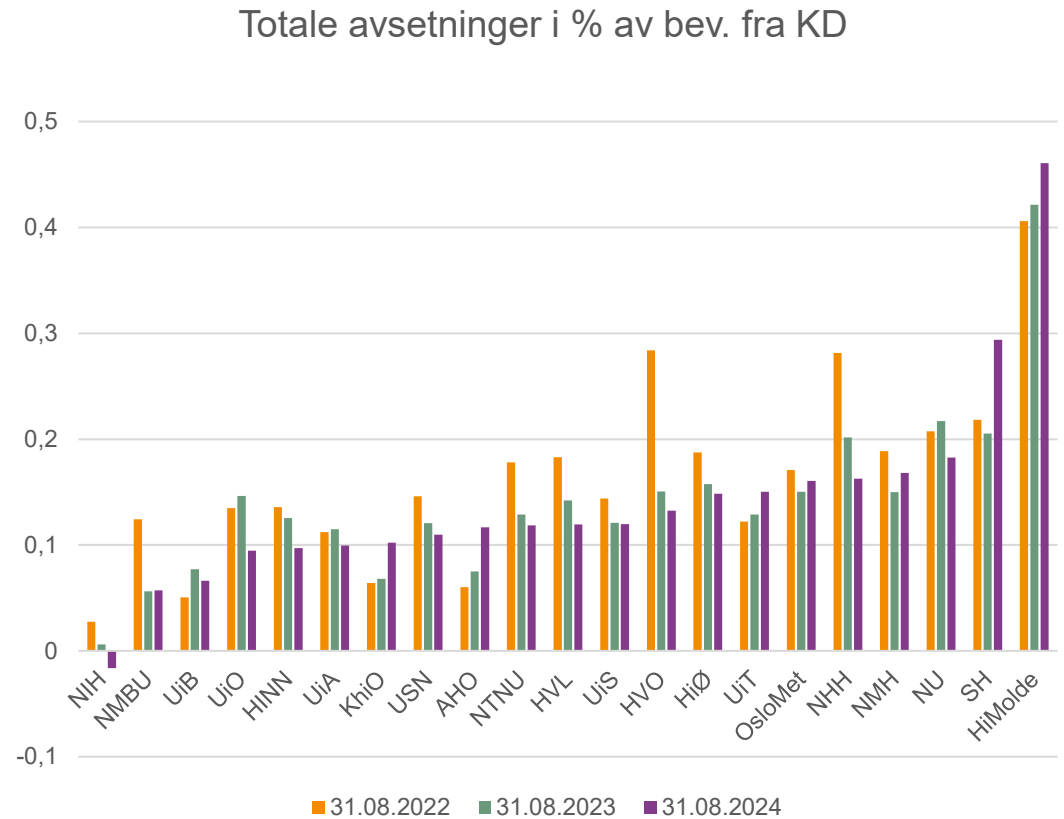
Utvikling avsetninger 2.tertial 2021-2023

- Pr. 31.08.2024 utgjorde de totale avsetningene 5,1 mrd. kr
- Nedgang på 344 mill. kroner fra 31.08.2023 hvor avsetningene utgjorde 5,44 mrd. kroner
- Avsetningene til andre formål utgjorde 3,4 mrd. kroner pr. 31.08.2024, en nedgang på 143 mill. kroner fra 31.08.2023
- Avsetninger til investeringer utgjorde 1,7 mrd. kroner, en nedgang på 202 mill. kroner.
- Trenden er at avsetningene fortsetter å gå ned

Totale avsetninger pr. institusjon 2. tertial 2021-2023

- NIH lavest med -1,6%
- HiMolde Høyest med 46,1%

Krav til innhold i ledelseskommentarer

Ledelseskommentarene skal som minimum inneholde:

1. en bekreftelse på at regnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens økonomiske stilling og er avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS), bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra overordnet departement og med opplysning med eventuelle avvik
2. omtale av vesentlige avvik mellom periodisert budsjett og regnskap, inkludert en omtale av den økonomiske driften og en **vurdering av den økonomiske situasjonen**
3. omtale av utviklingen i avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (note 15 del I) og ikke inntektsført bevilgning (note 15 del III), størrelsen på avsetningene i prosent og kroner og **hva avsetningene planlegges brukt til**. Dere må omtale avsetninger til investeringer, avsetninger til andre formål og totale avsetninger. Det skal også omtales **om avsetningene er på et hensiktsmessig nivå**.
4. omtale av gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder (investeringsplan)
5. opplysning om at institusjonenes revisor er Riksrevisjonen